ÚZIS ČR

Aktuální informace

Ústavu zdravotnických informací a statistiky České republiky

Praha 19.7.2004

45

Přenosné nemoci v ČR v roce 2003

V této Aktuální informaci jsou zpracována data Státního zdravotního ústavu o hlášených přenosných nemocech v České republice a data Českého statistického úřadu o zemřelých. Pro výpočet relativních ukazatelů byl použit střední stav obyvatel.

V roce 2003 bylo hlášeno přes 124 tisíc onemocnění přenosnými nemocemi, což odpovídá jednomu případu na každých 82 obyvatel. Oproti minulému roku se počet hlášených přenosných nemocí snížil o sedm tisíc případů.

Počet salmonelóz (A02) zaznamenal v posledních letech postupný pokles. V roce 2003 bylo hlášeno 26 899 případů, což je nejnižší počet za posledních 15 let. Nemocnost činila 263,7 případu na 100 000 obyvatel. Nejvyšší specifická nemocnost byla, stejně jako v předchozích letech, u dětí ve věku 0-4 roky. Na infekce způsobené salmonelami zemřely dvě ženy, obě starší 60 let.

Proti předchozímu roku se snížil o více než tři tisíce případů počet jiných bakteriálních střevních infekcí (A04). Bylo hlášeno 22 417 případů, čtyři pacienti zemřeli, z toho jedno dítě do 1 roku věku.

Meningokokových infekcí (A39) bylo hlášeno 99, z toho nejvíce ve věkové skupině 15-19 let (32 případy, 2 zemřelí) a 18 dětí do 1 roku věku (jedno zemřelo). Celkem na tyto infekce zemřelo 9 pacientů.

Onemocnění na virovou encefalitidu přenášenou klíšťaty (A84) se udržuje v posledních letech nad šesti sty případů. V roce 2003 jich bylo hlášeno 606, zemřeli dva nemocní z věkové skupiny 30-34 a 70-74 let.

Opětovně se snížil počet nemocných na akutní hepatitidu A (B15). Bylo hlášeno 114 případů, největší specifická nemocnost byla u dětí mezi jedním a čtyřmi roky věku (4,7 případů na 100 000 dětí tohoto věku). Jeden pacient z věkové skupiny 50-54 let na akutní hepatitidu A zemřel.

U akutní hepatitidy B (B16) činil pokles proti minulému roku 43 případy. Bylo hlášeno 370 onemocnění, nejvyšší specifická nemocnost byla ve věkové skupině 20-24 let. Zemřel jeden muž ve věkové skupině 40-44 let.

Počet onemocnění na ostatní hepatitidy (B17-B19) se proti předchozímu roku zvýšil z 1 008 případů na 1 035. Nejvyšší nemocnost byla stejně jako u hepatitidy B ve věkové skupině 20-24 let. Jeden pacient v tomto věku zemřel a dalších 14 zemřelých bylo starších 60 let.

Bakteriálních meningitid (G00) bylo hlášeno 163 a onemocnění způsobených bakterií Haemophilus influenzae B (HiB), jež jsou od roku 1999 vyčleněna z bakteriálních meningitid a jsou evidována pod dg. B96.3, bylo hlášeno 42. Nejvyšší specifická nemocnost na bakteriální meningitidy byla u dětí do 1 roku věku (18,2), na HiB u dětí ve věku 1-4 roky (6,1). Celkem na bakteriální meningitidu včetně HiB zemřelo v roce 2003 (Český statistický úřad zemřelé zahrnuje pod společnou dg. G00) 38 osob, z toho 3 děti, 12 nemocných do 60 let věku a 23 pacienti starší. Očkování dětí do 1 roku věku HiB vakcínou, které bylo zavedeno v červenci 2001, se již kladně projevilo na poklesu výskytu těchto onemocnění u dětí z nejnižších věkových skupin 0 a 1-4 roky, jak prezentuje přiložená tabulka.

Na epidemický zánět příušnic (B26) onemocnělo 753 osob, z toho 70 % nemocných tvořila mládež mezi 15-19 lety věku, což jsou poslední neočkované ročníky. Očkování bylo zavedeno v roce 1987.

Přestože počty hlášených pokousání nebo zranění způsobených psem v posledních letech klesají (viz tabulka), jsou tato zranění o tolik vážnější, že v roce 2002 na ně zemřelo jedno dítě a v roce 2003 dokonce 3 osoby - jedno dítě a dva dospělí.

Stejně jako v předchozích letech, nebylo v roce 2003 hlášeno žádné onemocnění záškrtem (A36), dětskou obrnou (A80), ani vzteklinou (A82). Pro zajímavost rok 2003 je vůbec prvním rokem v historii s nulovou incidencí vztekliny u zvířat na území ČR. V roce 2002 byly zjištěny poslední 3 případy vztekliny u lišky.

Podle počtu hlášených případů byly na prvním místě, stejně jako v předešlých letech, plané neštovice, následovaly salmonelózy a jiné střevní infekce. Tyto tři diagnózy tvořily společně přes 68 % všech hlášených přenosných nemocí. Po nich byly v pořadí pásový opar, svrab a dále spála, Lymeská nemoc a růže. Ostatní přenosné nemoci zaujímaly jen 13,2 % případů.

Vypracovala: Miloslava Bernatová

Vývoj vybraných hlášených přenosných nemocí v ČR v letech 2000 - 2003

Diagnóza (MKN-10)		Rok			
		2000	2001	2002	**2003**
		absolutně			
A01.0	Břišní tyfus	-	1	1	**2**
A02	Jiné infekce způsobené salmonelami	40 233	33 594	27 964	**26 899**
A03	Shigellosis	548	354	286	**381**
A04	Jiné bakteriální střevní infekce	19 112	23 704	25 828	**22 417**
A38	Spála	2 965	2 808	3 405	**4 288**
A46	Růže	3 419	3 448	3 676	**3 652**
A69.2	Lymeská nemoc	3 847	3 547	3 658	**3 677**
A84	Virová encefalitida přenášená klíšťaty	719	633	647	**606**
B01	Plané neštovice	38 665	35 343	33 474	**35 719**
B02	Pásový opar	6 672	6 889	6 894	**6 842**
B15	Akutní hepatitida A	614	325	127	**114**
B16	Akutní hepatitida B	604	457	413	**370**
B17-B19	Jiná virová hepatitida	761	931	1 008	**1 035**
B86	Svrab	8 021	7 486	6 114	**4 498**
		na 100 000 obyvatel			
A01.0	Břišní tyfus	-	0,0	0,0	**0,0**
A02	Jiné infekce způsobené salmonelami	391,7	327,2	274,1	**263,7**
A03	Shigellosis	5,3	3,4	2,8	**3,7**
A04	Jiné bakteriální střevní infekce	186,1	230,9	253,2	**219,7**
A38	Spála	28,9	27,4	33,4	**42,0**
A46	Růže	33,3	33,6	36,0	**35,8**
A69.2	Lymeská nemoc	37,4	34,5	35,9	**36,0**
A84	Virová encefalitida přenášená klíšťaty	7,0	6,2	6,3	**5,9**
B01	Plané neštovice	376,4	344,3	328,2	**350,1**
B02	Pásový opar	65,0	67,1	67,6	**67,1**
B15	Akutní hepatitida A	6,0	3,2	1,2	**1,1**
B16	Akutní hepatitida B	5,9	4,5	4,0	**3,6**
B17-B19	Jiná virová hepatitida	7,4	9,1	9,9	**10,1**
B86	Svrab	78,1	72,9	59,9	**44,1**

Vybrané hlášené přenosné nemoci v ČR v roce 2003

Diagnóza (MKN-10)		Počet případů	
		absolutně	na 100 000 obyvatel
Nemoci, proti kterým se očkuje:			
A35	Tetanus	-	-
A36	Záškrt	-	-
A37.0	Pertussis	342	3,4
A80	Akutní dětská obrna	-	-
A84	Virová encefalitida přenášená klíšťaty	606	5,9
B05	Spalničky	30	0,3
B06	Zarděnky	28	0,3
B16	Akutní virová hepatitida B	370	3,6
B26	Epidemický zánět příušnic	753	7,4
B96.3	Haemophilus influenzae B	42	0,4
Některé další :			
A05	Alimentární intoxikace	61	0,6
A08	Virové a jiné specifikované střevní infekce	2 099	20,6
A09	Průjem a gastroenteritida předpokl. infekč. původu	1 627	15,9
A39	Meningokokové infekce	99	1,0
A81	Pomalé virové infekce centrální nervové soustavy	6	0,1
A82	Vzteklina	-	-
A87	Virová meningitida	346	3,4
B27	Infekční mononukleóza	2 644	25,9
B80	Onemocnění dětským roupem	1 038	10,2
G00	Bakteriální meningitida	163	1,6
Vybrané zoonózy:			
A21	Tularémie	60	0,6
A26	Erysipeloid	9	0,1
A27	Leptospiróza	19	0,2
A32	Listerióza	12	0,1
B58	Toxoplazmóza	455	4,5
Vybrané helmintózy:			
B77	Askarióza (infekce škrkavkou)	131	1,3
B80	Enterobiasis - oxyuriasis (onem. dětským roupem)	1 038	10,2

Vybrané přenosné nemoci a zemřelí v ČR v roce 2003

Diagnóza (MKN-10)		Počet		Smrtnost
		hlášených případů	zemřelých	v % [1]
A02	Jiné infekce způsobené salmonelami	26 899	2	0,0
A03	Shigellosis	381	1	0,3
A04	Jiné bakteriální střevní infekce	22 417	4	0,0
A08	Virové a jiné specifikované střevní infekce	2 099	1	0,0
A09	Průjem a gastroent. předpokl. inf. původu	1 627	1	0,1
A21	Tularémie	60	1	1,7
A32	Listerióza	12	1	8,3
A39	Meningokokové infekce	99	9	9,1
A41	Jiná septikémie [2]	213	163	76,5
A42	Aktinomykóza	7	1	14,3
A46	Růže	3 652	3	0,1
A48	Jiné bakteriální nemoci jinde nezařazené	24	3	12,5
A69	Jiné spirochétové infekce	3 677	1	0,0
A81	Pomalé virové infekce CNS	6	2	33,3
A84	Virová encefalitida přenášená klíšťaty	606	2	0,3
B02	Pásový opar	6 842	1	0,0
B15	Akutní hepatitida A	114	1	0,9
B16	Akutní hepatitida B	370	1	0,3
B18	Chronická virová hepatitida	828	14	1,7
B19	Neurčená virová hepatitida	3	1	33,3
B27	Infekční mononukleóza	2 644	1	0,0
G00, B96.3	Bakteriální meningitida včetně Haemophilus influenzae B	205	38	18,5

Děti do 14 let zemřelé na přenosné nemoci v ČR v roce 2003

Diagnóza (MKN-10)		Děti ve věku 0 - 14 let		
		počet		smrtnost
		hlášených případů	zemřelých	v % [1]
A04	Jiné bakteriální střevní infekce	10 824	1	0,0
A08	Virové a jiné specifikované střevní infekce	1 765	1	0,1
A21	Tularémie	4	1	25,0
A39	Meningokokové infekce	40	1	2,5
A41	Jiná septikémie [2]	9	1	11,1
G00, B96.3	Bakteriální meningitida včetně Haemophilus influenzae B	75	3	4,0

[1] Smrtnost v % je procento zemřelých z počtu onemocnělých na danou diagnózu.
Rok hlášení nemoci se nemusí shodovat s rokem úmrtí.

[2] Hlášení septikémií nepokrývá celou republiku. Sepse hlásí jen některé okresy a převážně infekční kliniky.

Vývoj vybraných přenosných nemocí v ČR v letech 1998 - 2003

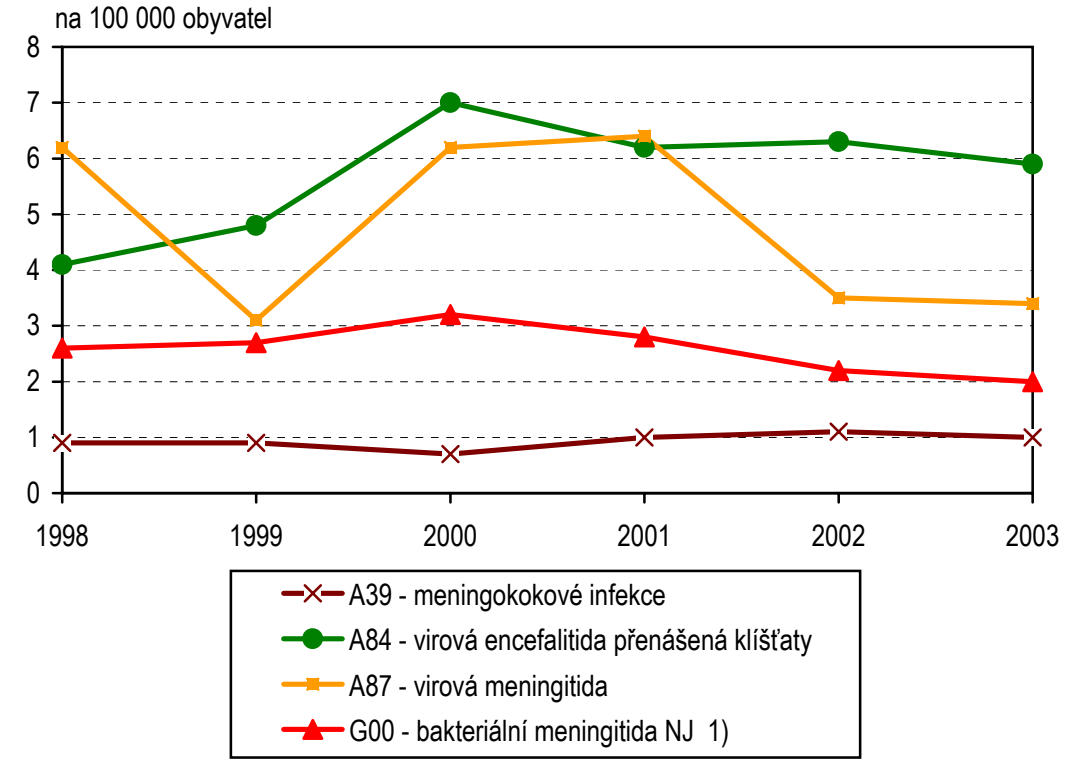

1) od roku 1999 včetně dg. B96.3 - Haemophilus influenzae B

Vývoj vybraných přenosných nemocí v ČR v letech 1998 - 2003 (pokračování)

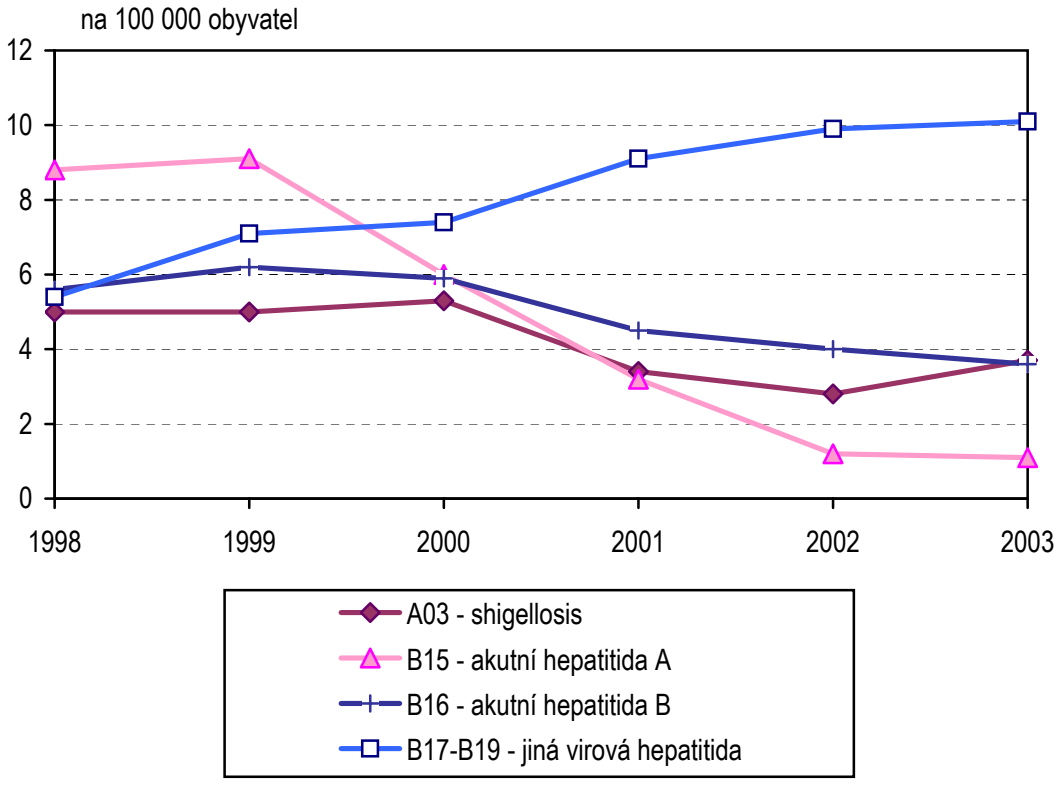

Struktura hlášených přenosných nemocí v ČR v roce 2003

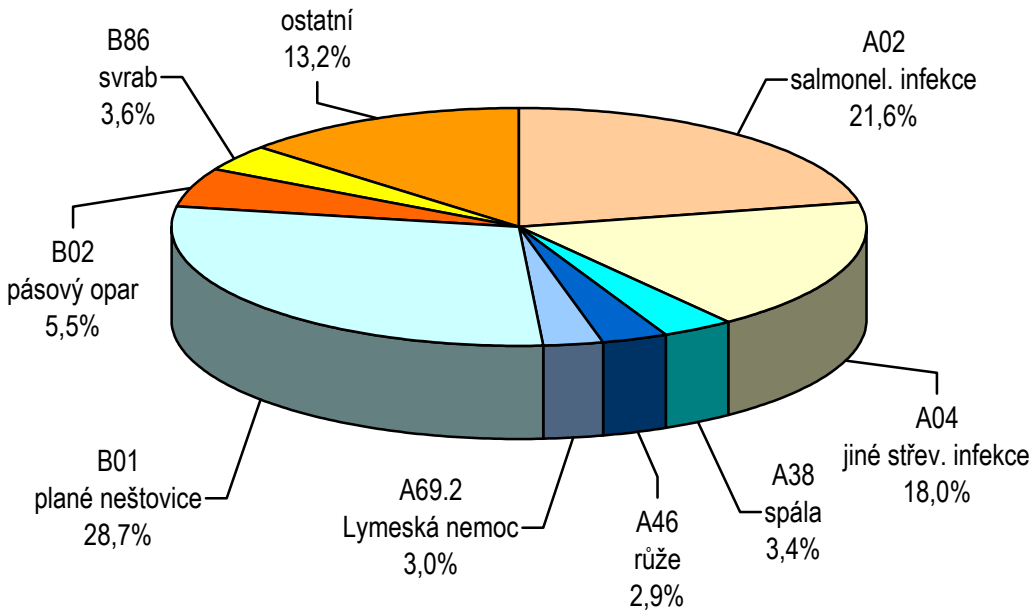

Hlášená onemocnění způsobená bakterií Haemophilus influenzae B (HiB; dg. B96.3) u dětí do 14 let věku v letech 2000 - 2003 - vliv zavedeného očkování

Rok	Počet případů ve věku			
	0	1 - 4	5 - 9	10 - 14
2000	10	67	15	3
2001	13	48	6	1
2002	2	36	8	2
2003	2	22	10	-

Očkování dětí do 1 roku věku HiB vakcínou bylo zavedeno v červenci 2001

Kousnutí nebo úder psem (dg. W54) - hlášené případy a úmrtí v letech 2000 - 2003

Rok	Počet			
	případů ve věku			úmrtí
	0 - 14	15+	celkem	
2000	897	1 791	2 688	-
2001	763	1 644	2 407	-
2002	675	1 534	2 209	1
2003	568	1 358	1 926	3